

§ 1.	De antepredicamentis	57
§ 2.	De substantia et aliis predicamentis	61
§ 3.	De postpredicamentis.....	90
SECUNDA PARS LOGICAE. De propositione. 96		
§ 1.	Quid sit propositio.....	98
§ 2.	Quotuplex sit propositio.....	98
§ 3.	De proprietatibus propositionis	103
TERTIA PARS LOGICAE. De argumentatione 115		
De syllogismo in genere..... 116		
§ 1.	De syllogismo perfecto.....	118
§ 2.	De syllogismo imperfecto....	122
§ 3.	De regulis syllogismi.....	125
§ 4.	De figuris syllogismi.....	128
§ 5.	De modis syllogismi	134
§ 6.	De syllogismo demonstrativo...	141
§ 7.	De syllogismo topico seu probabili.....	146
§ 8.	De syllogismo sophistico.....	148
§ 9.	De inventione medii.....	152
MODI SYLLOGISMI.....		157
DE PRAECIPUIS PHILOSOPHORUM EFFATIS.....		167

APPENDIX

AD FORMAM SYLLOGISTICAM.

PRAESTANTIAE PRIMAE FIGURAE.

Hae sunt quatuor: prima est, ut in hac figura extremum quod est subjectum in praemissis descendat, ut subjectum, ad conclusionem et quod est praedicatum in praemissis descendat, ut praedicatum, ad conclusionem; secunda, quod in ea syllogizentur omnes propositiones, scilicet universales, et particulares, tam affirmativae, quam negativae; tertia, quod in ea unaquaeque propositio habeat suum modum proprium, et syllogizari non possit in alio modo ejusdem; quarta, quod ad modos hujus figurae

reducantur omnes modi imperfecti aliarum figurarum.

REGULAE AD SYLOGIZANDAS PRO-
POSITIONES UNIVERSALES, ET PARTICULARES
TAM AFIRMATIVAS
QUAM NEGATIVAS IN PRIMA FIGURA.

Ad syllogizandam universalem affirmativam, ambae praemissae debent esse universales, et affirmativae. Probatur quoad primam partem, id est, ambas debere esse universales: in primis quia si major esset particularis, syllogismus peccaret contra regulam peculiarem hujus figurae, quae est: "Sit minor affirmans, major vero generalis," atque etiam contra tertiam Aristotelis "Aut semel, aut iterum medius generaliter esto," ex eo quod cum major esset particularis, ejus subjectum a fortiori esset particulare; sed cum subjectum majoris sit praedicatum minoris ex regula "Sub. prae. prima" et minor sit affirmativa, ex regula "Sit minor affirmans etc.," ejus praedicatum rigore logico, vi affirmationis est particulare, et propter hoc quod est bis particulare, peccat contra regulam jam citatam "Aut semel, aut etc." Demum si minor esset particularis, tunc conclusio etiam es-

set particularis, quia subjectum minoris est subjectum conclusionis ex praestantia prima hujus figurae. Ergo ad syllogizandam universalem affirmativam, ambae praemissae debent esse universales. Probatur quoad secundam partem, id est, ambas debere esse affirmativas. Nam si una propositionum esset negativa tunc conclusio etiam esset negativa ex regula octava Aristotelis "Pejorem sequitur etc." quod est contra suppositum: Ergo ad syllogizandam in prima figura universalem affirmativam, ambae praemissae debent esse universales, atque affirmativae, quoad modum *Barbara*. Quoad secundum modum *Celarent*, in hoc modo tantum syllogizatur universalis negativa, quae etiam syllogizari potest in alia figura; sed ad eam syllogizandam in prima figura, requiruntur duae propositiones universales, una negativa, et altera affirmativa: nam si major esset particularis peccaret contra regulam specialem hujus figurae, "Sit minor affirmans, major vero generalis" atque etiam contra tertiam Aristotelis "Aut semel, aut iterum etc.": quia si major esset particularis, ejus subjectum, quod est medius terminus, esset particulare, et cum hic sit praedicatum minoris et vi affirmationis bis particularis, peccaret contra regulam antea citatam "Aut semel, aut etc." Praeterea requiruntur una nega-

tiva, et altera affirmativa, ex eo quod, si duae assent negativae, syllogismus peccaret contra regulam quintam Aristotelis "Utraque si praemissa neget etc." et si duae essent affirmativae, conclusio etiam esset affirmativa, et non negativa prout requiritur. Ergo ad syllogizandam universalem negativam in modo *Celarent* primae figurae, duae propositiones debent esse universales, una negativa, et altera affirmativa. Sed ut cognoscatur, quae ex duabus propositionibus debeat esse affirmativa et quae negativae, attendendum est ad regulam specialium hujus figurae "Sit minor affirmans, etc.", et ex ea certissime videbitur minorem esse affirmativam et majorem negativam. Ergo at syllogizandam propositionem universalem negativam, duae propositiones debent esse universales, major negativa, et minor affirmativa. Quoad modum *Darii* in hoc modo tantum syllogizatur particularis affirmativa, quae tamen syllogizari potest in alia figura.

Sed ad eam syllogizandam in prima figura, requiritur unam propositionem esse universalem et alteram particularem, ambas affirmativas, ex eo quod, si aliqua esset negativa, conclusio etiam esset negativa, ex regula octava Aristotelis "Pejorem sequitur etc." Una debet esse universalis et altera particularis quoniam si ambae es-

sent particulares, subjectum majoris quod est medius terminus esset particulare, et cum hic esset praedicatum minoris quae est affirmativa, ex regula peculiari hujus figurae "Sit minor affirmans etc." vi affirmationis esset particulare, et tunc bis particulare, quod est contra tertiam regulam Aristotelis "Aut semel. aut iterum etc." Et si duae essent universales, tunc conclusio etiam esset universalis, et non particularis, ut requiritur, nam subjectum minoris est etiam subjectum conclusisnos. Praeterea, haec est prima praestantia hujus figurae, ut quod est subjectum in minori sit etiam subjectum in conclusione et quod est praedicatum in majore sit praedicatum in conclusione; aut brevius, positiones quas termini extremi occupant in praemissis easdem occupant in conclusione primae figurae. Denique ut cognoscatur quae propositio debeat esse universalis, et quae particularis attendatur ad regulam peculiarem hujus figurae "Sit minor affirmans etc.", et inveniendū minorem debere esse particularem affirmativam, in ea ponatur particularitas, et majorem universalem affirmativam, in ea ponatur universalitas. Ergo ad syllogizandam particularem affirmativam in modo *Darii* primae figurae, major debet esse universalis affirmativa, et minor particularis affirmativa.

Quoad modum *Ferio* in hoc tantum syllogizatur particularis negativa, quae etiam syllogizari potest in alia figura. Ad eam syllogizandam in prima figura, requiruntur una propositio universalis, et altera particularis, una negativa et altera affirmativa, nam si duae propositionis essent negativae, syllogismus peccaret contra regulam quintam Aristotelis "Utraque si praemissa neget etc."; et si ambae essent affirmativae, conclusio etiam esset affirmativa, et non negativa, quod est contra suppositum. Requiritur una universalis, et alia particularis, quoniam si duae essent particulares syllogismus peccaret contra hasce regulas Aristotelis "Nihil sequitur geminis etc." et "Autem semel aut iterum etc.", ex eo quod in hoc modo subjectum majoris, quod est medius terminus cum illa esset particularis, etiam esset particulare, et cum hoc sit praedicatum minoris et haec sit affirmativa, et praedicatum, vi affirmationis sit particulare; si non esset minor affirmativa peccaret contra regulam peculiarem primae figurae "Sit minor affirmans etc." Ergo una debet esse universalis, et altera particularis.

SECUNDA FIGURA.

In hac figura syllogizari non possunt propositiones affirmativae, sed bene nega-

tivae, sive universales, sive particulares. Sed ad syllogizandam universalem negativam, praemissae debent esse universales, una affirmativa, et altera negativa; nam si major esset particularis peccaret contra regulam peculiarem hujus figurae «Una negans esto, etc.» et si minor esset particularis, conclusio etiam esset particularis, et non universalis, ut requiritur Conclusio esset particularis, quoniam in hac figura subjectum minoris etiam est subjectum conclusionis, et ex regula secunda Aristotelis «Latius hunc etc.» nullus terminus potest esse extensior in conclusione quam in praemissis. Ergo ad syllogizandam universalem negativam, praemissae debent esse universales. Praeterea requiritur una affirmativa, et altera negativa, nam si ambae essent affirmativae, conclusio etiam esset affirmativa ex regula sexta Aristotelis «Ambae affirmantes etc.», et si duae essent negativae, syllogismus peccaret contra regulam quintam Aristotelis "Utraque si praemissa neget etc." Ergo una praemissa debet esse affirmativa, et altera negativa. Sed ut cognoscatur in qua ponitur negatio, attendatur ad regulam peculiarem hujus figurae "Una negans esto, etc." et quia non invenitur determinate quae sit affirmativa, et quae negativa, videatur quot modis in hac figura syllogiza-

ri potest universalis negativa, et invenitur duobus modis, vel ponendo negationem in majori, vel in minori, si primum resultat modus *Cesare*; si secundum. *Camestres*. Ergo ad syllogizandam in secunda figura universalem negativam. praemissae debent esse universales, una affirmativa et altera negativa, resultando primo modo, si negatio ponitur in majori, et secundo si ponitur in minori.

Ad syllogizandam particularem negativam, requiruntur una universalis, et altera particularis, una affirmativa, et altera negativa: requiruntur una universalis, et altera particularis, ex eo quod si duae essent universales, conclusio etiam esset universalis, quod est contra suppositum, si duae essent particulares, syllogismus peccaret contra regulam septimam Aristotelis «Nihil sequitur geminis etc.» et contra regulam peculiarem hujus figurae «Una negans esto etc.» Ergo una debet esse universalis, et altera particularis.

Unam debere esse affirmativam et alteram negativam ostenditur, quia si duae essent affirmativae, conclusio etiam esset affirmativa, quod est contra regulam peculiarem hujus figurae «Una negans esto etc.»; si duae essent negativae, syllogismus peccaret contra regulam quintam

Aristotelis «Utraque si praemissa neget etc.» Ergo una debet esse affirmativa, et altera negativa. Sed ut cognoscatur quae sit universalis, et quae particularis, quae affirmativa, et quae negativa occurratur ad regulam peculiarem hujus figurae «Una negans esto, nec major sit specialis», et videbitur majorem debere esse universalem: ergo in eadem ponatur universalitas, et in minori particularitas. Sed quia non dicitur determinate quae esse debeat negativa, videatur quot modis syllogizari potest particularis negativa in hac figura, et invenietur duobus modis, scilicet, vel ponendo negationem in majori, et affirmationem in minori, vel affirmationem in majori, et negationem in minori: si in primo modo habetur *Festino*, si in secundo habetur *Baroco*. Ergo ad syllogizandam particularem negativam, major debet esse universalis, et minor particularis: et si negatio ponitur in majori, et affirmatio in minori, resultat modus tertius hujus figurae; et si negatio ponitur in minori, et affirmatio in majori, tunc resultat quartus modus ejusdem.

TERTIA FIGURA.

In hac figura tantum syllogizari possunt propositiones particulares, vel affirmativae, vel negativae. Ad syllogizandam particu-

larem affirmativam praemissae possunt esse vel duae universales vel una particularis, et altera universalis, ambae affirmativae; quia si una esset negativa, conclusio etiam esset negativa ex regula octava Aristotelis "Pejorem sequitur etc." quod est contra suppositum. Ergo duae debent esse affirmativae.

Posse esse ambas universales patet ex eo quod praedicatum propositionis affirmativae, vi affirmationis est particulare, et quia in tertia figura medius terminus est subjectum in utraque praemissa, et praedicatum minoris est subjectum in conclusione; et quia praedicatum minoris est vi affirmationis particulare, conclusio etiam est particularis ex regula secunda Aristotelis «Latius hunc etc.» et ex peculiari hujus figurae «Sit minor affirmans etc. «Ergo nihil interest quod duae praemissae sint universales. Eadem ratione possunt esse una universalis, et altera particularis; sed non ambae particulares, ex regulis Aristotelis "Aut semel, aut iterum etc." et Nihil sequitur geminis etc."

Restat scire quot modis in hac figura syllogizari potest particularis affirmativa; et ut jam visum est, quod nihil obstet ambas praemissas esse universales, resultat modus *Darapti*; sed si una est universalis, et altera particularis, ut probatum fuit,

tunc syllogizari potest duobus modis, vel ponendo universalitatem in majori et particularitatem in minori, et habetur modus *Datisi*; vel contra, id est, ponendo particularitatem in majori, et universalitatem in minori, et tunc habetur modus *Disamis*. Ergo ad syllogizandam particularem affirmativam, duae praemissae possunt esse, vel universales, vel una universalis, et altera particularis; si ambae sunt universales resultat modus primus tertiae figurae *Darapti*; si major est universalis, et minor particularis, resultat secundus modus ejusdem, *Datisi*; si denique major est particularis, et minor universalis resultat tertius modus *Disamis*, ut probatum fuit.

Sed ad syllogizandam in tertia figura particularem negativam, praemissae possunt esse ambae universales, vel una universalis et altera particularis, una affirmativa et altera negativa: possunt esse ambae universales ex eo quod in hac figura medius terminus sit subjectum in duabus praemissis, et quia praedicatum minoris vi affirmationis, est particulare "ex regula peculiari hujus figurae" Sit minor etc." et idem praedicatum minoris est subjectum in conclusione. Ergo conclusio est particularis, ex regula secunda Aristotelis "Latius hunc etc." Ergo non obstat quod ambae praemissae sint universales.

Possunt esse una universalis et altera particularis ex eadem regula; sed non duae particulares, ex eo quod tunc syllogismus peccaret contra duas regulas Aristotelis "Aut semel, aut iterum etc." et Nihil sequitur geminis etc." Ergo una debet esse universalis, et altera particularis, una affirmativa, et altera negativa, et non duae negativae ex regulae quinta Aristotelis "Utraque si praemissa neget etc.", neque ambae affirmativae, quia tunc conclusio etiam esset affirmativa ex regula "Ambae affirmantes nequeunt etc." et non negativa ut requiritur. Ergo una debet esse affirmativa, et altera negativa.

Restat cognoscere in qua ex praemissis ponenda sit negatio, et in qua affirmatio, in qua universalitas, et in qua particularitas: sed quia jam probatum fuit ambas praemissas esse posse universales, attendatur ad regulam peculiarem tertiae figurae "Sit minor affirmans etc.", et inveniendum minorem debere esse affirmativam, in ea securissime ponatur affirmatio et habebitur modus *Felapton* hujus figurae. Et ut jam etiam probatum fuit unam esse posse universalem, et alteram particularem, apparebunt modi in quibus syllogizari potest particularis negativa; et si sint ambae universales, resultat modus jam dictus *Fetapton*, vel si major sit universalis in eadem ponatur

negatio, et minor particularis, in ea ponatur affirmatio et particularitas, et habebitur modus *Ferison*: vel ponendo particularitatem et negationem in majori, et universalitatem et affirmationem in minori, et tunc erit modus *Bocardo*. Ergo ad syllogizandam particularem negativam, duae praemissae possunt esse, vel universales, vel una universalis, et altera particularis, major negativa et minor affirmativa, seu vice-versa, minor universalis, et major particularis.

QUARTA FIGURA.

In hac figura syllogizantur propositiones universales negativae, particulares negativae, et particulares affirmativae. Ad syllogizandam universalem negativam, ambae praemissae debent esse universales, una affirmativa et altera negativa, duae debent esse universales et praecipue minor ex regula hujus figurae "Si major affirmans, minor debet esse universalis:" requiritur etiam major universalis ex eo quod si esset particularis, conclusio etiam esset particularis contra suppositum, et quia subjectum est praedicatum conclusionis, tunc syllogismus peccaret contra regulam secundam Aristotelis "Latius hunc etc." Contra hanc regulam peccaret, quia

cum esset minor negativa, conclusio etiam esset negativa, et ejus praedicatum sumeretur secundum totam suam extensionem, et in majori non sumebatur nisi secundum suam comprehensionem; una debet esse negativa, sed negatio non ponitur in majori ex regula "Si major affirmans etc.": ergo in minori, Requiritur una affirmativa, et altera negativa, quia si duae essent affirmativae, conclusio etiam esset affirmativa, et particularis, nam praedicatum minoris, vi affirmationis, est particulare, et hoc idem est subjectum conclusionis; non possunt ambae esse negativae, quia tunc syllogismus peccaret contra regulam quintam Aristotelis "Utraque si praemissa neget etc." Ergo ad syllogizandam universalem negativam praemissae debent esse universales; major affirmativa et minor negativa, et habetur secundus modus quartae figurae *Canentes*, in quo tantum syllogizari possunt universales negativae. — Particulares affirmativae in hac figura tantum duobus modis syllogizari possunt, vel ponendo ambas praemissas universales affirmativas et habetur modus *Baralipon*, vel ponendo majorem particularem affirmativam et minorem universalem affirmativam, et resultat modus *Dimatis*: ambae possunt esse universales affirmativae, quia praedicatum minoris, vi affirmationis est particu-

lare et idem est subjectum conclusionis, et si subjectum conclusionis est particulare, eadem erit particularis. Ergo non obstat ambas esse universales. Major debet esse particularis affirmativa, et minor universalis affirmativa ex eo quod si minor etiam esset particularis, syllogismus peccaret contra regulas septimam atque tertiam Aristotelis "Nihil sequitur geminis etc." et "Aut semel, aut iterum etc." Debent esse ambae affirmativae, nam si una esset negativa, conclusio ex regula octava Aristotelis "Pejorem sequitur etc." etiam esset negativa, et non affirmativa ut requiritur. In modo *Dimatis* major debet esse particularis, et minor universalis, ambae affirmativae, quoniam si universalitas esset in majori et particularitas in minori, syllogismus peccaret contra regulam peculiarem quartae figurae "Si major sit etc." Ergo ad syllogizandam particularem affirmativam, praemissae debent esse vel ambae universales affirmativae, et habetur modus *Baralipon*, vel major particularis affirmativa, et minor universalis affirmativa, et habetur modus *Dimatis*. Denique ad syllogizandam in quarta figura particularem negativam requiritur vel quod major sit universalis negativa et minor universalis affirmativa, et tunc est *Fepasmo*; vel quod major sit universalis negativa et minor particu-

ris affirmativa, et tunc est *Fresisomorum*; quod sic probatur. In quarta figura, ut dictum est, medius est praedicatum majoris et subjectum minoris; si ergo syllogizanda sit particularis negans, una debet esse negativa et haec major quia ex regula peculiari hujus figurae «Si conclusio negans, major debent esse universalis;» et praeterea ex altera regula etiam peculiari hujus figurae "Si major universalis, minor debet esse affirmans": ergo negatio non potest poni in minori: ergo in majori, et haec universalis. Restat ergo quod vel minor sit universalis affirmativa, et tunc erit *Fepasmo*, vel particularis affirmativa et tunc erit *Fresisomorum*: in quo nullum est inconveniens, ut patet ex terminorum dispositione. Quod erat demonstrandum.

REGULAE AD CONVERTENDOS SYLLOGISMOS

E MODO IMPERFECTO AD PERFECTUM,

1.^a Attendatur ad conclusionem, si haec est universalis negativa, syllogismus reducetur ad modum primae figurae qui habeat conclusionem negativam. Si conclusio est particularis affirmativa, ad modum qui habeat conclusionem particularem affirmativam; si vero est particularis nega-

tiva, ad modum qui eandem habeat particularem negativam.

2.^a, Attendatur ad differentiam figurae in qua est syllogismus convertendus cum prima figura, et videbitur in syllogismis secundae figurae differentiam esse in majori, quia medius terminus in hac figura est praedicatum utriusque praemissae, et in prima figura est subjectum majoris et praedicatum minoris. Ergo differentia in secunda figura est in majori; sed in syllogismis tertiae figurae videbitur differentiam esse in minori, quoniam medius terminus bis subicitur in ea, et in prima figura est subjectum majoris, et praedicatum minoris. Ergo in tertia figura differentia est in minori. Tandem in syllogismis quartae figurae videbitur differentiam esse in utraque praemissa, quia medius terminus in ea est praedicatum majoris et subjectum minoris, dum in prima figura est subjectum majoris et praedicatum minoris. Ergo in quarta figura differentia est in ambabus praemissis.

3.^a. Attendatur si praemissa in qua est differentia, conversa simpliciter vel per accidens, dat modum in quo est prima figura, facta conversione; si hoc non potest fieri, convertatur conclusio, invertantur